

MAGDA BANDERA
Periodista

Diuen els meus amics més radicals que cal desemmascarar les companyies elèctriques i la banca. I jo que, ingènuament, em sentia rebel –ves quina bestiesa–, he acabat incloent la meua caixa d'estalvis en la dedicatòria d'un llibre. Això no vol dir que sigui una pilota sinó agraïda. No sé què hauria fet sense ella els mesos que cap de les meves factures va arribar al taulell correcte i encara molt menys al cor que, per força biològica, han de tenir aquells que decideixen quins articles es paguen i quins hauran d'esperar.

Abans solia trucar-los dos dies abans de pagar l'autònom. De vegades funcionava la pressió psicològica, quan els recordava que aquella modesta quantitat hauria de tenir prioritat davant les mariscades que alguns fan per poder inspirar-se. I és que les factures dels freelance són, senzillament, els nostres salaris. El pa dels fills que, amb aquest panorama, molts no acabem de "freel·lençar" al món.

Últimament la situació ha empitjorat. Serà que els autònoms apareixem com xampinyons o que l'Estatut d'Autonomia Laboral no té autobús que el promocióni de poble en poble. El cas és que els responsables de comptabilitat ja no s'immunen quan diuen: "Hem tingut problemes informàtics", "l'IVA està malament" o "ha arribat dos dies massa tard".

I aquí ja no hi pots fer res. És qüestió de fe, tan abstracta com el cervell d'aquell redactor en cap que el mes de maig volia un reportatge per ahir, corre que no arribes, però que al final no es va publicar. "Va saltar", diu. "I per què deu haver saltat?", et preguntes. D'alegria no va ser, segur, sobretot si no té la possibilitat de passar a la nevera tot esperant un dia sense notícies fresques. I és que hi ha coses al món que no es poden congelar. Malauradament, les tarifes dels col·laboradors, sí. En alguns casos han estat criogenitzades des dels temps de Walt Disney i allà, entre glaçons i estalactites, no han sentit parlar ni de l'IPC ni de la "bombolla immobiliària".

La família del freelance també congela el somriure quan el diumenge et pregunta si has publicat res. No és que vulgui llegir-te desesperadament. Necessita saber si podràs fer regals per Reis o si només et cagaràs en el tió. Però tu ni els escoltes. Com

els teus articles, et passes una bona part del temps als llimbs. Allà ens trobem tots, els freelance vocacionals i els que van acabar la carrera fa menys de deu anys.

A partir d'aquest paràgraf deixaré de queixar-me. Al cap i a la fi, pertanyo al primer grup. Vaig saber que tard o d'hora seria freelance el dia que un redactor en cap em va comentar que un dels meus reportatges sonava massa fort. Era sobre dones que perdien la feina quan es quedaven embarassades. M'havien demanat molts testimonis i vaig començar el text amb un d'ells. En llegir-lo, glups, la dona resultava contundent. Gran sorpresa.

Les declaracions dels empresaris venien després, potser les podria avançar, em va dir. No em va imposar res, només em va demanar que "hi pensés". Finalment, el reportatge va arrencar

amb un *lead* descriptiu neutre com el lleixiu. El testimoni de la dona va quedar destacat en un requadre i els empresaris van parlar quan tocava, però jo vaig aprendre que l'ordre dels factors pot alterar molt el producte periodístic.

Un any i mig després, vaig decidir no renovar el contracte i em vaig fer freelance. Ara no tinc més cap que el que porto sobre el coll. De tant en tant, em fa mal, sobretot a final de mes, però cada vegada menys. He diversificat les meves fonts d'ingressos amb activitats que m'estalvien de caure en la prostitució físi-

ca i mental. D'aquesta manera no haig de fer articles exclusivament "alimentaris". Només escric els que em vénen de gust. Inclosos els que parlen de sexe, malgrat que alguns d'ells els signo amb pseudònim. No és per vergonya (aquest tema també forma part de la meua dieta ideal), sinó per dosificar-me (que això també s'aprèn amb el temps).

I hauria de practicar amb l'exemple i dosificar-me l'optimisme, que encara li dec bons calerons a la caixa d'estalvis. Però havia de dir alguna cosa positiva sobre la vida de freelance i l'única que hi trobo és que, si resisteixes, al final ningú no t'altera el producte ni els nervis. Diuen que càrrega que plau no pesa. El que no entenc és per què, dins i fora de les redaccions, els periodistes que volen ser independents han de patir necessàriament la sarna. I els que no ho aconsegueixen, la ràbia.

FERRAN POUS
Dibuixant